

blive baaret udgøet af den mindre bemidlede Del som en Slags Fæstskat, eller hvad jeg skal kalde det. Der holdes jo her i Landet en betydelig Mængde Fester mellem Aar og Dag, og der bliver da drukket en Del bairisk Øl, særlig naar det er meget varmt. Men de, der komme til disse Fester, ere ikke de fattige af Landbefolkningen, ganske simpelt dels, fordi de ingen Tid have og dels, fordi de heller ikke have Raad. De, der komme til disse Fester, ere Middelfstandslandbefolkningen, og da der ganske vist bliver konsumeret en stor Del bairisk Øl ved disse Fester, vil en Del af Ølstatten komme over paa Middelfstandslandbefolkningen, men jeg tror dog ikke saa overdrevent endda. Sagen er nemlig den, at ved disse Fester gjøre de paagjældende Bærter sig ganske overordentlig godt betalte for deres bairiske Øl, saa jeg tror, det vil være vanstædigt for dem at sætte Prisen høiere op; de Beværtningsdrivende ved disse Fester maatte derfor under alle Omstændigheder komme til at bære en stor Del af Ølstatten selv. Men forøvrigt vil bairisk Ølstaten særlig for Landbefolkningens Vedkommende blive en Skat, som vil blive baaret af de mest Velhavende, og det vil saa særlig blive en Kjøbstadstat maaske, men dog heller ikke saa meget i Kjøbstæderne en Arbejderstat. Rigtig nok har man jagt meget om, at Kjøbstadarbejderne og særlig de kjøbenhavnske vare saa forstrækelige til at drikke; det tror jeg ikke er Tilfældet i saa høi Grad. Naturligvis, blandt kjøbenhavnske Arbejdere, ligesaa vel som blandt andre Menneſter, er der Noget, der drikke for Meget, men gjenneſtende tror jeg ikke, at den kjøbenhavnske Arbejderstand er saa forfalden til bairisk Øl, som paastaet. I Kjøbstæderne vil Ølstatten blive baaret af den mere velhavende Middelfstand, som til daglig Dags pleie at have bairisk Øl i deres Hus. Den vil blive baaret af Restaurationsgæster, saadanne Folk, som dels leve ude, og som mange Gange ikke have Meget at bestille og derfor skulle have Noget til at forslaa Tiden med. Derfor tror jeg, at den bairiske Ølstat, som Helhed betragtet, ikke vil komme til at hvile i nogen særlig Grad paa Arbejderbefolkningen. Hvad Brændevinsſtatten angaar, har man sagt om den, at den vil i høi Grad blive baaret af Landarbejderbefolkningen; men jeg tror heller ikke, det er ganske rigtig. I den Henseende vil jeg gjøre opmærksom paa, hvad for Hesten ogsaa den foregaaende Taler berørte, at de allerfleste Landarbejdere ikke ere paa egen Koft, men paa Husbondens Koft. Jeg har for at forſikre mig om dette, henvendt mig til talrige Folkethingsmænd fra forskjellige

Ægne i Landet og spurgt, hvorledes det egentlig hang sammen med Landarbejderbefolkningen, om de særlig vare paa egen Koft eller paa Husbondens — jeg stolede nemlig ikke ganske paa mine egne Erfaringer uden ſelvfølgelig for de Ægne, hvor jeg selv var kjendt. Mine Erfaringer gif da altid i den Retning, at Dagleierne altid vare paa Husbondens Koft, og det har jeg faaet bekræftet af alle de Folkethingsmænd fra forskjellige Ægne af Landet, jeg har henvendt mig til. Det er kun ved Aftordarbejde, at Arbejderne ere paa egen Koft; men Aftordarbejde, som jeg ligeledes har forespurgt mig om, spiller ikke nogen stor Rolle; de allerfleste Steder er det rent ubetydeligt i Sammenligning med det egentlige Dagleierarbejde. Altsaa Brændevinsſtatten vil for en ret betydelig Del blive baaret af Arbejdsgiverne paa Landet, og netop derfor er jeg temmelig sikker paa, at Brændevinsforbruget paa Landet vil aftage meget betydeligt ved denne Skat. Sagen er nemlig den, at de allerfleste Arbejdsgivere ville ſige til deres Folk: Nu, da der er blevet lagt Skat paa Brændevin, nu aflægge vi det. Det vilde blive meget almindelig det, som nu ikke er saa ſjældent, at Folk ſil Brændevinspenge i Stedet for at faae Brændevin in natura. Det er Noget, som Landbrugerne vide, at det er meget almindeligt paa Landet allerede nu og ikke mindst almindeligt paa de bedste Steder. Naar jeg ſkulde ſe, hvad Reſultatet af denne mulige Skat engang vil blive for den Samfundsklaſſe, som jeg særlig intereſſerer mig for, og fra hvis Standpunkt jeg perſonlig gjerne vilde ſe denne Sag, nemlig Landarbejderne, saa vilde Reſultatet efter de Oplysninger, jeg nu er kommet til — jeg vil gjerne modtage andre Oplysninger, hvorved jeg mulig kan komme til en anden Opfattelse — blive det, at af en bairisk Ølstat vilde Landarbejderbefolkningen ikke komme til at bære nogen nævneværdig Del. Af Brændevinsſtatten vil den ganske vist komme til at bære nogen Del, men ikke saa overordentlig betydelig. Hvis saa Landarbejderne kunde faae hele Udbyttet af denne Skat, saa mener jeg, at det dog var værd f. Ex. at ſpørge de Menneſter, om de syntes, at de kunne være tjente dermed, eller om de syntes ikke at kunne være tjente dermed. Under alle Omſtændigheder mener jeg, at det er en Sag, som man ikke ſkal gaa løseligt hen over, men at det er en Sag, som man ganske rolig og upartisk ſkal drøfte, og jeg vil have den drøftet særlig fra den Samfundsklaſſes Standpunkt, som jeg taler om, nemlig fra Landarbejdernes Standpunkt. Det er en Selvfølge, mener jeg, at i denne Samling kommer det